

PRÍSPEVOK DO KRONIKY OBCE

ZEMIANSKÉ KOSTOLANY

ZA ROK 2009

ZAPÍŠALA: Mgr. MARIANA PLACHÁ

V ZEMIANSKÝCH KOSTOLANOCH 30. JÚNA 2010

ÚVOD

Rokom 2009 nás sprevádzalo niekoľko ústredných udalostí všeobecného charakteru, ktoré zasiahli život občanov celej Slovenskej republiky, našich obyvateľov nevynímajúc. Medzi takéto udalosti a okolnosti celoštátneho charakteru patria:

- ekonomická kríza
- šrotovanie áut
- prijatie eura
- voľby prezidenta
- voľby poslancov do Európskeho parlamentu (EP)
- voľby predsedu a poslancov do vyšších územných celkov (VÚC).

Všetky uvedené pojmy sa prelínajú vo viacerých kapitolách zápisu za rok 2009 a vošli do análov celej spoločnosti. Majú rôzny dosah na život jednotlivca aj spoločnosti, rôzne príčiny aj dôsledky. Jedno však majú spoločné – vplyv našich občanov na ich vznik a priebeh nie je podstatný, oveľa väčší im pripadá na udalosti miestneho charakteru.

Tie majú niekoľko nosných bodov – práca obecnej samosprávy, výstavba obce, oslava 65. výročia SNP, podujatia spoločenských organizácií, športové akcie. Každý, kto mal záujem, si mohol z celoročných akcií vybrať pre seba podľa záujmu. Mnoho obyvateľov sa však ako každý rok nezaujíma o dianie v obci vôbec, môžu byť z hľadiska organizátorov akokoľvek príťažlivé. To je však konštatovanie objavujúce sa na stránkach kroniky a v oficiálnych správach a dokumentoch viac ako často. Sú naopak občania, ktorí sa nielenže zúčastňujú pripravovaných podujatí, ale mnohí ich úplne nezištne a bez ohľadu na časovú náročnosť sami pripravujú. Sú to určite nadšenci, ktorí prejavujú záujem o svoje koníčky a ich propagáciu medzi obyvateľmi, prípadne reprezentujú obec v rôznych oblastiach hospodárskeho a spoločenského života, vedú k rozvíjaniu schopností detí, mládež, aktivizujú svoje okolie, nasadzujú sily, energiu, fyzické aj psychické či umelecké danosti na úspešný priebeh vybraného podujatia. Sú to jednotlivci aj kolektívy zaniietených občanov a s ich menami sa pravidelne stretávame na stránkach novín, na štartovných listinách, v programoch účinkujúcich.

Fotografie vo fotoalbeume obce sú dôkazom toho, ako sa mení obec, aký nový vzhľad nadobúdajú budovy navonok aj vo vnútorných priestoroch, ako príjemne pôsobia verejné priestranstvá pred obchodmi, v parkových častiach, ale aj v súkromných dvoroch a záhradkách. To však neznamená, že je všetko v úplnom poriadku, pretože sa nájde aj neporiadok – súkromné aj verejné plochy zarastené burinou, či neobývané domy na spadnutie v každej ulici, ktoré volajú po usilovných rukách.

Napriek nedostatkom vždy treba pozeráť na všetko ľudské snaženie s optimizmom a dôverou v schopnosti a usilovnosť predstaviteľov štátu aj obce a niekedy aj nekonečnú trpezlivosť tých, ktorí im vložili do rúk moc s nádejou, že budú slúžiť v záujme všetkých občanov.

POLITICKÉ UDALOSTI

Zavedenie eura

Každý rok sa nekoná toľko udalostí, ktoré možno označiť za politické, ako sa ich odohralo v roku 2009. Medzi nimi popredné miesto, svojím významom a dosahom na celú spoločnosť asi aj najdôležitejšou, je prijatie novej meny na Slovensku. Môže sa zdať, že ide predovšetkým o ekonomickú otázku, ale týka sa vlastne všetkých oblastí – výroby a prevádzky závodov, dopravy, výstavby, všetkých nadstavbových častí našej spoločnosti – školstva, kultúry, zdravotníctva, sociálnej oblasti. Významu zodpovedala aj rozsiahla príprava projektu, veď namiesto doterajších slovenských korún zavedených v priebehu roku 1993 po rozdelení bývalého Česko-Slovenska, nastúpila nová európska mena – euro a cent. Slovenské peniaze, teda bankovky a mince (koruny a haliere), ktoré nás sprevádzali celých 15 rokov a boli sme na ne zvyknutí aj počas celej histórie spoločného československého štátu, museli ustúpiť mene, ktorá sa používa v celej eurozóne, skoro vo všetkých štátoch Európskej únie.

Proces zavedenia euromeny sa pripravoval dlhšiu dobu, no iba na úrovni politiky a Národnej banky Slovenska (NBS). Obyčajní občania ako platitelia, ale hlavne tí, ktorí pracujú s obeživom v rôznych zariadeniach obchodu a služieb, sa začali o novú menu zaujímať až keď sa ich začala osobne týkať. NBS vydala nemalé prostriedky na informačnú kampaň pre verejnosť – cez inzertné stránky novín, bilbordy na uliciach, reklamné spoty v rozhlase a televízii, až po letáčky do schránok obyvateľov.

Pretože nová mena začala platiť od januára 2009, v decembri 2008 dostali všetky domácnosti do poštových schránok objemné obálky z Ministerstva financií SR a NBS obsahujúce informačné brožúrky o nových peniazoch, ich tvare, podobe, rozlišovaní identifikačných a ochranných prvkov, 2 kusy konverzných kariet – koruny prepočítané na eurá do výšky 903,78 Sk, teda 30 eur. Zásielka obsahovala aj eurokalkulačku, ktorá mala funkcie – kalkulačka, kurz, prepočet sumy zo slovenských korún na eurá a naopak

a výpočet percent.

Možno konštatovať, že kto chcel, mal naozaj dostatok informácií o nových peniazoch, zo všetkých strán sa na nás hrnuli ďalšie pokyny, čo ale nezaručovalo, že naozaj všetci občania vedeli s novou menou hneď narábať. Veľké obavy mali predovšetkým predavači a obchodníci v menších prevádzkach, keďže do 16. januára 2009 sa dalo platiť aj v korunách, aj v eurách, výdavok však musel byť v eurách. Záviselo teda od samotných podnikateľov v obchode a službách, či sa dôsledne pripravili na príchod eura a nachystali si dostatočnú zásobu obeživa v nižších hodnotách, hlavne mincí, na vydávanie. Niektorí povinnosť nahlásiť si vopred výšku hotovosti (termín bol v marci 2008) podcenili, a preto hlavne malé obchodíky radšej do 16. 1. zostali zatvorené.

Komerčné banky vymieňali slovenské koruny za eurá od začiatku januára v akomkoľvek množstve a hodnote, takže ľuďom nezostali neplatné peniaze. Proces premeny starej meny na novú zostal otvorený a kto objavil koruny až dodatočne, mohol ich vo vybraných pobočkách bánk vymieňať aj neskôr.

I keď sme sa naučili s eurami a centami platiť úplne bez problémov, ešte aj na konci roka sa objavujú v niektorých vyjadreniach ľudí, politikov a novinárov nevynímajúc, údaje v korunách a ďalší občania sa priznávajú, že prepočítavajú finančný obnos na starú menu, lebo sa v nej vedľa lepšie orientovať.

Voľby

Niektoré roky označujeme ako volebné. Rok 2009 medzi takéto rozhodne patril, pretože volal občanov k volebným urnám až trikrát:

- v marci sme volili prezidenta SR
- v júni sa volili poslanci do EP
- v novembri boli voľby do VÚC.

Prvé z tohto radu hlasovaní pozvali voličov do volebných miestností prezidentské voľby, ktoré sa konali dňa 21. marca 2009. V našej obci kroky voličov smerovali do domu kultúry v čase od 7. do 22. hodiny, volebná urna a okrsková volebná komisia sídlila vo veľkej sále DK SNP. Komisia pracovala v zložení : predseda - Ing. Ladislav Smrtník, ktorý bol však neprítomný v oboch kolách

podpredseda – Peter Papánek

členovia – Ing. Martina Jánošková

Vladimír Matejov

Jozef Cifřík

Valent Oršula

zapisovateľka – Viera Hulínyiová, pracovníčka obce.

Volieb sa zúčastnilo z počtu 1388 voličov oprávnených voliť 717 občanov, čo predstavuje 51,65 %. Voliči zakrúžkovaním poradového čísla na kandidátke dali hlas niektorému z kandidátov:

PaedDr. Dagmar Bollová
doc. JUDr. Ivan Gašparovič, CSC
Zuzana Martináková
prof. RNDr. Milan Melník, DrSc
RNDr. František Mikloško
prof. PhDr. Iveta Radičová, PhD
PhDr. Milan Sidor, CSC

Pretože v prvom kole volieb žiadny z kandidátov nezískal nadpolovičnú väčšinu hlasov, do 2. kola, ktoré sa konalo dňa 4. apríla 2009, postúpili Iveta Radičová a Ivan Gašparovič. Tohto kola sa z 1394 oprávnených voličov zúčastnilo 860, čo je 61,69 %. Prezidentom SR sa po voľbách r.2009 stal doc. JUDr. Ivan Gašparovič.

Ďalšie zo série volieb sa konali dňa 6. júna 2009, v nich sme vyberali poslancov do Európskeho parlamentu. Predchádzala im slabá predvolebná kampaň, v našej obci využili len stanovenú plochu na umiestnenie plagátov a letákov pred budovou OcÚ. Predvolebné zhromaždenie zorganizovala iba KSS dňa 29. 5. 2009, zúčastnil sa ho kandidát K. Ondriaš.

V sobotu 6. 6. 2009 sa volebná miestnosť otvorila o 7. hod. ráno a voliči mohli voliť do 22. hodiny večer. Vybrať si mohli zo 17 strán, ktoré sa volieb zúčastnili tú, ktorej lístok potom vhodili do hlasovacej schránky. Priebeh volieb v obci riadila volebná komisia, ktorú tvorili:

predseda – Peter Papánek (neprítomný z dôvodu práceneschopnosti)

členovia – Valent Oršula

Jozef Cifrík

Ing. Martina Jánošková

Ludmila Rybnická

Mária Súkeníková

zapisovateľka – Viera Hulínyiová, pracovníčka obce.

Tentoraz sa v celej SR konštatovalo, že účasť na voľbách bola nižšia ako pri voľbách prezidenta. Celoštátne výsledky kopírovala aj naša obec, pretože z 1402 voličov prišlo k volebnej urne 285, čo je 20,32%.

Napokon v roku 2009 mali možnosť voliči zasiahnuť do zloženia zastupiteľských zborov vo vyšších územných celkoch. Na 14. november 2009 boli vyhlásené voľby predsedu a poslancov VÚC, voliči z našej obce odovzdávali hlasy kandidátom do VÚC Trenčianskeho kraja.

Predvolebná kampaň začala 2 týždne pred ich konaním, teda 28. októbra 2009. U nás sa ako prví predstavili kandidáti koalície za stranu SMER a ĽS – HZDS. Predvolebné zhromaždenie zvolali na deň 30. 10. 2009 do DK SNP a pred mimoriadne nízkou účasťou šiestich občanov sa predstavili kandidáti Ing. V. Čičmanec, M. Dobiaš, RSDr. J. Cipov, J. Dobrovodský, E. Mendel, Š. Mjartan, Ing. J. Stopka, PaedDr. Š. Gaman, F. Tám.

3. novembra uskutočnila predvolebné zhromaždenie koalícia pre voľby do VÚC zložená z kandidátov SDKU – KDH. Našu obec navštívili G. Schnierer, V. Oravec, V. Šovčík, ktorí za náš okres kandidujú do VÚC Trenčianskeho kraja. Účasť občanov – 5.

7. novembra 2009 sa mali predstavovať kandidáti za SNS, ale pretože občania – voliči – sa ho nezúčastnili, podujatie sa nekonalo.

Volebná miestnosť, zasadačka DK SNP, sa otvorila 14. 11. 2009 o 7. hod. ráno a voliči ju mohli navštíviť do 22. hodiny večer. Komisiu tvorili - predseda Milan Šušňal a členovia Valent Oršula, Martina Jánošková, Radovan Bajgar, Mária Súkeníková, Lucia Krajčiová, Róbert Lančarič, zapisovateľkou bola Viera Hulíniová, pracovníčka obce. Volebná komisia nemala skoro žiadnu prácu, pretože z 1419 voličov navštívilo volebnú miestnosť len 213, čo je 15,01 %.

Keďže ani z tohto kola volieb nevzišiel nový predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK), voľby sa v 2. kole opakovali a rozhodovalo sa medzi Mgr. Martinom Fedorom, kandidoval za SDKÚ-DS, KDH, SaS, OKS a MUDr. Pavlom Slezáčkom, SMER, ĽS-HZDS. V tomto kole konanom dňa 28. 11. 2009 sa zúčastnilo z 1424 našich občanov - voličov iba 162, teda 11,37 %, čo je asi historicky najnižšia volebná účasť v našej obci v novodobých voľbách.

Oslavy

Politické udalosti miestneho významu sa každý rok opakujú s rovnakým scenárom.

Dňa 3. apríla 2009 nás Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov (ZO SZPB) spolu s predstaviteľmi obce pozvali na oslavu 64. výročia oslobodenia našej obce na sklonku 2. svetovej vojny. Jej súčasťou je položenie vencov k Pomníku SNP v strede obce.

Oveľa slávnostnejší charakter malo pripomenutie si štátneho sviatku, ktorý bol vyhlásený na pamiatku významnej udalosti našich dejín – Slovenského národného povstania. V tomto roku pripadlo na 29. august už jeho 65. výročie. V predvečer sviatku – 28. augusta 2009, v piatok, sa v slávnostnej atmosfére uskutočnilo niekoľko podujatí:

1. slávnostná členská schôdza ZO SZPB s vyznamenávaním zaslúžilých členov SZPB – v réžii ZO a zápisom do pamätnej knihy obce.
2. položenie vencov k Pomníku SNP pripravila obec spoločne so ZO SZPB, báseň predniesla Ľ. Gerhátová, za obec sa prihovarila Mgr. I. Plachá, za SZPB O. Mrtviková, piesňami sa predstavili členovia Klubu dôchodcov Zem. Kostolany.
3. po ukončení oficiálnej časti sa účastníci premiestnili na vydláždenú plochu pred bývalou vinárňou, kde vystúpil Detský folklórny súbor Domovina a folklórny súbor Lubená z Poluvsia.
4. záver oslavy 65. výročia SNP sa niesol v znamení posedenia pri zapálenej vatre za pomníkom, ktorá symbolizovala partizánske ohne pred šesťdesiatimi piatimi rokmi v slovenských horách.

Celé oslavy absolvovalo okrem predstaviteľov obce a členov ZO SZPB, ktorí ako pripomienku tejto udalosti vysadili v parku mladú lipku, aj značné množstvo občanov, a tým si všetci dôstojne uctili tento významný sviatok slovenského národa.

Politické strany

Politickými udalosťami priamo v našej obci nie sú len tie, ktoré sú súčasťou celoštátnych podujatí. Naše politické strany sa okrem volieb neangažujú v žiadnej inej výraznej akcii, podujatia na verejnosti bývajú zväčša v réžii spoločenských organizácií, pracovníkov domu kultúry a obce, poslancov a starostky obce. Politické strany stále stagnujú, i keď majú založené vlastné miestne základné organizácie aj zvolené výbory, ktoré ich majú viesť.

Ku stranám, ktoré sú zaregistrované už viac rokov, pribudla v roku 2009 Komunistická strana Slovenska, ktorej základná organizácia v našej obci ohlásila obnovenie verejnej činnosti dňa 25. 5. 2009. Za jej predsedu bol na ustanovujúcej schôdzi zvolený Peter Papánek, podpredsedom sa stal Anton Vačko a pokladníčkou Ing. Martina Jánošková.

VEREJNO – SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

Samospráva

Predstavitelia miestnej samosprávy boli zvolení v komunálnych voľbách r. 2006, majú teda za sebou už trojročnú prácu a skúsenosť. V roku 2009 došlo v zložení poslaneckého zboru k zmene – dňa 6. mája sa na mimoriadnom zasadnutí OZ vzdal poslaneckého mandátu Juraj Záhon, čo zbor poslancov vzal na vedomie a na uvoľnený poslanecký post nastúpila Terézia Karaková, ktorú po zložení sľubu poslanca schválili za členku stavebnej komisie. V počte a zložení komisií zmeny nenastali, obsah ich činnosti vyplýva zo Zákona o obecnom zriadení.

Obecné zastupiteľstvo sa v roku 2009 zišlo spolu na 9 riadnych a 4 mimoriadnych zasadnutiach, na ktorých riešili otázky a problémy obce v oblasti výstavby, prípravy a schvaľovania projektov, posudzovali a kontrolovali čerpanie rozpočtu obce, zaoberali sa pripomienkami aj žiadosťami občanov.

Všeobecne záväzné nariadenia (VZN)

Okrem bežných bodov programu zasadnutí v roku 2009 schválili poslanci Všeobecne záväzné nariadenia a Dodatky k VZN:

VZN č. 1/2009 o poskytovaní opatrovateľskej služby a o úhradách za opatrovateľskú službu pre občanov s trvalým pobytom na území obce,

VZN č. 2/2009 o poskytovaní finančných prostriedkov z rozpočtu obce,

VZN č. 3/2009 o poskytovaní spoločného stravovania a jednorazovej finančnej výpomoci občanom s trvalým pobytom na území obce,

VZN č. 4/2009 o dani z nehnuteľností na rok 2010,

VZN č. 5/2009 o miestnych poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady,

VZN č. 6/2009 o dani za ubytovanie,

VZN č. 7/2009 o dani za psa,

VZN č. 8/2009 o dani za užívanie verejného priestranstva,

VZN č. 9/2009 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia,

Dodatok č. 1/2009 k VZN č. 1/2006 o poplatku za znečisťovanie ovzdušia na území obce Zem. Kostofany

Dodatok č. 1/2009 k VZN č. 1/2007, ktorým sa ustanovujú zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce,

Dodatok č. 1/2009 k VZN č. 2/2009 o poskytovaní finančných prostriedkov z rozpočtu obce.

Okrem týchto nariadení záväzných pre nasledujúce obdobie schválilo OZ Plán sociálneho rozvoja, Rozpočet na roky 2010 – 2012 a založilo rozpočtovú organizáciu pre správu historických objektov v našej obci, jej riadením bol poverený Ing. Peter Ďanovský, pracovník obce.

Rozpočet obce

Rozpočet obce predkladá finančná komisia na pripomienkovanie a schválenie obecnému zastupiteľstvu, keď predtým majú možnosť všetci občania nahliadnuť doň a posúdiť čerpanie finančných prostriedkov obce v ďalšom kalendárnom roku. Odpovede na otázky týkajúce sa rozpočtu môžu získať aj z obecných informačných prostriedkov – webovej stránky, verejnej informačnej tabule, obecného časopisu Informátor. Tieto možnosti však obyvatelia nevyužívajú, veľmi málo ich zaujíma aj čerpanie financií v obci počas roka, i keď v programe zasadnutí OZ pravidelne odznievajú tieto informácie.

Rozpočet na ďalší kalendárny rok sa schvaľuje na sklonku roku predchádzajúceho a v prvom polroku nasledujúceho roka sa predkladá, posudzuje a schvaľuje záverečný účet obce v obecnom zastupiteľstve.

Čo uvádza záverečný účet obce za rok 2009, aké priority mala naša obec vo finančnej a majetkovej oblasti, prezradí malý exkurz do minuloročných čísel. Príjmová aj výdavková oblasť bola ovplyvnená prebiehajúcou finančnou a hospodárskou krízou, ktorá vznikla vo svete v minulom roku 2008 a naplno sa prejavila v tomto roku vo všetkých oblastiach, najmä vo výrobe priemyselného tovaru a následne výkyvmi v daňových záležitostiach, poskytovaní grantov a dotácií, vyvrcholila v sociálnych pomeroch.

Príjmy v roku 2009 plynuli na obecné účty zväčša z podielových daní – 304 600 eur, daní z nehnuteľností – 477 500 eur, miestnych daní – 4800 eur, poplatkov za komunálny odpad – 25 600 eur. Dane teda priniesli spolu okolo 812 500 eur. Z nedaňovej oblasti nás zaujmú správne poplatky, poplatky za opatrovateľskú službu, za uskladnenie odpadu z ENO, rôzne granty a prevody zo štátneho rozpočtu na vybrané oblasti nášho rozpočtu. Príjmy za rok 2009 činili celkom 1 284 357 eur.

Na strane výdavkov sa každý rok finančné prostriedky rozdeľujú do niekoľkých stálych a dominujúcich položiek, ako aj na akcie, nákupy a objednávky nové, ktoré

v predchádzajúcich obdobiach v rozpočte nefigurovali.

Najvyššie sumy sa vyplatili ako prevádzkové náklady obce – 50 850 eur, na energie sa použilo 22 275 eur, mzdové a odvodové povinnosti stáli obec 288 665 eur. Opravy zariadení, údržba osvetlenia, zelene, miestnych komunikácií odobrali z obecných financií skoro 72 000 eur, ďalšie služby pre obec a rôzne poplatky si vyžiadali viac ako 40 000 eur. Vysoké ročné náklady si každý rok vyžaduje odvoz komunálneho odpadu z úradov, podnikateľských subjektov a domácností – za rok 2009 sa vyplatilo za jeho odvoz a uskladnenie na skládkach 50 602 eur, pričom do obecnej pokladnice sa vrátilo od jednotlivých subjektov 25 603 eur. V dome kultúry a kine sa vyčerpalo 39 425 eur. Do materskej školy na opravy a ďalšie prevádzkové náklady sa poslalo 13 263 eur, na rôzne činnosti pre obyvateľov a schválené príspevky na finančné výpomoci, organizáciám na ich činnosť, na Zbor pre občianske záležitosti sa minulo viac ako 53 000 eur. V tomto roku schválili poslanci OZ aj mimoriadny výdavok – 3900 eur poslala naša obec do družobného mesta Žulová v Českej republike ako výpomoc na nápravu škôd po povodni. Investičné akcie pohltili v roku 2009 finančné náklady vo výške 362 543 eur, v tom je zahrnutá aj projektová dokumentácia a materiálne výdavky pri týchto plánovaných investíciách. (Vid' kap. Výstavba obce)

Výdavky na rok 2009 sa pohybovali celkom v číslach okolo 1 milióna 16 800 eur.

Činnosť obecného úradu

Zamestnanci obce vykonávajú administratívnu, pedagogickú a rôzne robotnícke práce. Priamo v budove obecného úradu (OcÚ) v centre obce nájdú občania predovšetkým starostku Ing. Helenu Kovačovú, ktorá riadi chod celého úradu. Sú tam kancelárie samostatných referentov na úseku financií, správy daní a majetku obce, miestneho hospodárstva. Spolu s administratívnymi pracovníčkami je to celkom 6 osôb. V budove domu kultúry nájdeme vedúcu DK a na čiastočný úväzok pracuje vedúca obecnej knižnice. V materskej škole je okrem štyroch pedagogických pracovníčok aj kuchárka, školníčka a s polovičným úväzkom vedúca jedálne.

V robotníckych profesiách pracujú šoféri, upratovačky, pracovníci údržby v počte 5, správkyňa a upratovačka v budove zdravotného strediska. Na čiastočný úväzok sú zamestnaní správkyňa cintorína, elektrikár, hlavný kontrolór obce a právnik. Celkom má naša obec 35 stálych pracovníkov s plným alebo čiastočným úväzkom, na zmluvy a dohody pracujú ďalší pracovníci podľa aktuálnej potreby a požiadaviek.

Medzi stálych zamestnancov treba zaradiť aj opatrovateľky, ktoré sa starajú o starých a chorých občanov a na ich opateru si opatrovaní prispievajú zákonom stanovenou čiastkou. Zvyšnú časť dopláca obec, finančné prostriedky dostáva zo štátneho rozpočtu. Pracuje ich 11 na 4-hodinový denný úväzok, k nim priradíme aj posudkového lekára.

V jarných mesiacoch sa počet zamestnancov zvyšuje o pracovníkov z radov nezamestnaných zaradených na aktivačné práce, vyplácaní sú z prostriedkov sociálnych

úradov a vykonávajú potrebné práce v celej obci.

Verejné zhromaždenie

Na deň 24. jún 2009 zvolalo obecné zastupiteľstvo verejné zhromaždenie občanov za účelom zistenia stanoviska k plánovanej výstavbe novej paroplynovej elektrárne na katastrálnom území Zemianskych Kostolian.

Ako hostia sa zúčastnili zástupcovia firmy TATRA PPC, ako aj zástupcovia investora – ELETRICITÉ D ´ FRANCE (EdF). Autori prvotnej štúdie a ďalší zodpovedný pracovník z oblasti životného prostredia vysvetlili prítomným asi 30 občanom plánovaný zámer výstavby, zasadenie do prostredia, účinky na životné prostredie, oboznámili ich s kladmi aj zápormi plánovanej investície. Na premietaných schémach a nákresoch si mohli prítomní urobiť predstavu o mieste a dosahu na našu obec, preto hostia museli odpovedať aj na otázky a pripomienky, ktoré slúbili zapracovať do prípravného konania.

Zbor pre občianske záležitosti (ZPOZ)

Zbor pre občianske záležitosti Človek človeku sa orientuje na uctenie si nášho občana vo všetkých fázach jeho života. Sprevádza ho pri narodení, uzatváraní manželstva, ale aj pri jeho úmrtí, oslávi s ním pracovné i životné jubileum, venuje sa jednotlivcovi i skupinám. V roku 2009 ZPOZ okrem pravidelných stretnutí s našimi občanmi pri týchto slávnostných a jedinečných príležitostiach pozval verejnosť 1. novembra do domu smútku na cintoríne, aby si všetci spoločne pri príležitosti Pamiatky zosnulých spomenuli a symbolickým zapálením sviečky a minútou ticha si uctili predovšetkým občanov, ktorí nás opustili v priebehu roka, ale aj všetkých, ktorých máme ešte v živej pamäti a odpočívajú už na cintorínoch.

Obrad mal ekumenický charakter, pretože za rímsko-katolícku cirkev modlitby za zomrelých venoval spolu s veriacimi tejto cirkvi kňaz Mgr. Marián Holbay, za evanjelickú cirkev a. v. spomienku predniesla Mgr. Marta Gašparová a v mene občanov vystúpila starostka Ing. Helena Kovačová. Pietny charakter slávnosti dotvárali básne Ľubice Gerhátovej a piesne speváckej skupiny žien s hudobníkom Jánom Kulperom, celý obrad viedla pracovníčka obce a vedúca DK SNP Viera Hulínyiová.

Na sklonku roku 2009 boli v obradnej miestnosti obce prijatí občania, ktorí obdržali Cenu obce Zem. Kostolany za rok 2009 podľa uznesenia obecného zastupiteľstva č. 123/09 a 168/09. Toto ocenenie spolu s finančnou odmenou obdržali:

Anton Mojžiš, za dlhoročnú aktívnu prácu v orgánoch samosprávy obce pri príležitosti životného jubilea 80 rokov.

Stanislav Oršula, za dlhoročnú reprezentáciu a propagáciu obce v krúžku leteckých modelárov pri príležitosti 40. výročia činnosti krúžku.

Mgr. Mariana Plachá, za dlhoročný kvalitný výkon funkcie kronikárky obce pri príležitosti životného jubilea 65 rokov.

Ján Budinský, za dlhoročnú aktívnu prácu v orgánoch samosprávy obce pri príležitosti

životného jubilea 70 rokov.

Návšteva

Dňa 22. mája 2009 našu obec na pozvanie členov ZO SZPB navštívila vzácna návšteva z Francúzska. Boli to potomkovia slovenských vysťahovalcov z rôznych období, ktorí sa usadili vo Francúzsku a navštevujú vlasť svojich predkov. Krátke zastavenie v našej obci využili nielen na obednú prestávku, ale v dome kultúry sa im osobitne venovali členovia ZO SZPB a za obec sa hosťom prihovorila poslankyňa OZ Mgr. Ivana Plachá. Po zápise do pamätnej knihy obce si ešte pozreli program detí z DFS Domovina Stavanie mája a Klubu dôchodcov Zem. Kostoľany.

Dobrovoľný požiarny zbor (DPZ)

Dobrovoľný požiarny zbor pracuje v obci viac ako sto rokov, niekedy viac, inokedy menej aktívne. V súčasnosti je v jeho čele Ing. Marek Rolinec a v tomto roku v októbri začal DPZ aktívne pracovať aj s deťmi, čo v uplynulom období dosť zanedbal. Deti majú pravidelné stretnutia vždy v piatok, v krúžku ich je 12 a venuje sa im vedúca p. Soňa Cádrová.

Organizácie a spolky

Oveľa aktívnejšie ako politické strany sa v našej obci javia rôzne záujmové spolky a združenia, ktoré združujú od niekoľkých až po niekoľko desiatok členov.

Jednota dôchodcov na Slovensku (JDS) a klub dôchodcov (KD)

Medzi počtom najväčšie organizácie patrí Jednota dôchodcov na Slovensku, ktorá sa združuje s miestnym klubom dôchodcov a spoločne sa ich počet pohybuje okolo 100 členov. Ich aktivity sa zameriavajú na spoločenskú, kultúrnu, športovú aj turistickú oblasť, utužujú medziľudské vzťahy najmä navzájom medzi seniormi, poznávací charakter má organizovanie zájazdov, spestrujú mnohé podujatia v obci kultúrnym programom, neľutujú námahu pri príprave celoobecných podujatí s pohostením, ktoré spestrujú napečenými koláčmi, pagáčikmi, posúchmi a ďalšími špecialitami ich kuchárskeho kumštu.

V roku 2009 pripravili pre svojich členov niekoľko atraktívnych podujatí:

- v januári si mohli v dome kultúry zahrať stolný tenis a pobaviť sa pri Trojkráľovom posedení,
- vo februári sa zapojili do prípravy fašiangového občerstvenia zabíjačkovými špecialitami a voňavými šiškami,
- marec sa nesie v znamení MDŽ, keď muži – dôchodcovia pripravili pre členky oslavu s posedením a navštívili Klub dôchodcov v Opatovciach n. Nitrou, kde sa prezentovali svojím programom,
- v máji a júni sa okrem iných podujatí venovali deťom – navštívili materskú školu a rozlúčili sa s deviatakmi, s ktorými udržiavali viacročnú dobrú obojstrannú spoluprácu. V júni ešte zorganizovali zájazd do Podhájskej v Levickom okrese s návštevou termálneho kúpaliska a neobišli ani Klub dôchodcov v Šuranoch, do ktorého každoročne zavítajú ako medzi svojich priateľov. No a venovali sa aj gastronomickej oblasti – na chate vojenského útvaru

na Píľach v Kamenci p. Vt. sa pobavili pri opekaných špecialitách a šikovné gazdinky napiekli pizzu a posúchy na medziuličný futbalový turnaj.

- júl a august ako prázdninové mesiace neboli veľmi bohaté na program, až na obaračkové posedenie a výstavku ovocia a zeleniny,

- september priniesol aj účasť v súťaži spevu mariánskych a pútnických piesní v Kaniaňke a vzájomnú vedomostnú súťaž medzi klubmi dôchodcov v Zem. Kostoľanoch, Kamenci p. Vt. a Slovenským zväzom zdravotne postihnutých (SZZP) v Zem. Kostoľanoch.

- v októbri náš klub dôchodcov spolu s Regionálnym kultúrnym centrom (RKC) v Prievidzi organizuje veľké podujatie pre všetky kluby dôchodcov v okrese Prievidza pod názvom Jeseň je dar. (Vid' kap. Kultúra)

- vianočné posedenia absolvovali členovia klubu a JDS v dome kultúry, prispeli do nich aj vlastným programom a rok zakončili v klube dôchodcov veselým silvestrovským posedením.

Činnosť Klubu dôchodcov Zemianske Kostoľany, v ktorom je 48 členov a Jednoty dôchodcov na Slovensku v Zem. Kostoľanoch, kde majú 63 členov, riadi spoločný výbor na čele s p. Teréziou Karakovou a ďalšími deviatimi členmi, revízna komisia je trojčlenná.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov (SZPB)

Organizácia s dlhoročnou tradíciou Slovenský zväz protifašistických bojovníkov (SZPB) vstupuje do povedomia našich občanov predovšetkým ako udržiavateľka tradícií a nositeľka odporu voči fašizmu. I keď priamych účastníkov odboja je v obci aj v organizácii už veľmi riedko, ich posolstvo nesú ďalšie generácie – deti a manželky tých, ktorí sa v čase 2. svetovej vojny zapojili aktívne do odboja proti nemeckému fašizmu. Dnes udržiavajú túto myšlienku a pamiatku na SNP pripomínaním pamätných dní a sviatkov, udržiavaním pomníkov a hrobov padlých.

Základná organizácia v našej obci má 43 členov, na jej čele je p. Oľga Mrtviková. Vo výbore ZO SZPB okrem nej ešte pracujú: podpredseda Pavol Bobok, tajomníčka Anna Komaneková, pokladníčka Katarína Jarošincová a členovia Terézia Blahová, Alena Vršková, Rudolf Hudec, Ing. Vladimír Plachý. Členstvo organizácie tvoria priami účastníci odboja, pozostalí – manželky, deti, vnúčatá - a sympatizanti, ako aj kolektívny člen – JDS a KD Zem. Kostoľany.

Okrem akcií organizovaných pre celú obec usporiadal výbor ZO ďalšie aktivity smerujúce k svojim členom – v auguste 2009 sa vybrali na zájazd po stopách SNP na trase Nemecká, navštívili tam múzeum, vápenku a pamätník, Čierny Balog a jeho pamätník, kde ich zaujala ukážka bojov v Parku slobody a program kapely amerických leteckých síl Wings off Diccie. Návšteva tohto podujatia zanechala v nich krásne a trvalé spomienky, tak ako všetky predchádzajúce aktivity, ktorých sa v uplynulých rokoch zúčastnili, či to boli návštevy pamätných miest a obcí Kľak a Ostrý Grúň so spomínaním p. Debnára, svedka prepadu obce nemeckým komandom, v Skýcove sa stretli s generálmajorom v.v. J. Husákom, pozreli

si expozíciu v Múzeu SNP v Banskej Bystrici, na hroby sovietskych a rumunských vojakov vo Zvolene a k pamätníku v Kováčovej položili kvety. Najväčšie dojmy v každom zanechá návšteva koncentračných táborov –naši členovia ZO SZPB prešli Sachsenhausen, Mauthausen, Oswienčim, Bergen –Belsen.

Slávnostnú členskú schôdzu základnej organizácie konanej k 64. výročiu oslobodenia obce poctil svojou návštevou náš rodák pplk. v zálohe Viliam Karak, ktorý teraz žije v Martine a živo sa zaujímal o činnosť tunajšej organizácie ako syn bývalého funkcionára národného výboru a člena organizácie SZPB.

Starostlivosť o členov organizácie sa prejavuje návštevami chorých v ich domácnostiach aj spoločenským posedením v závere roka s odovzdávaním drobných darčiekov najstarším členom. O činnosti organizácie a jubileách jej členov informujú verejnosť prostredníctvom webovej stránky obce, na stránkach obecného časopisu Informátor, ako aj príspevkami v dvojtyždenníku Bojovník

Slovenský zväz zdravotne postihnutých (SZZP)

Slovenský zväz zdravotne postihnutých (SZZP) má v našej obci tiež základnú organizáciu, ktorá združuje vo svojich radoch aj zdravotne postihnuté osoby z okolitých obcí. Vede ju p. Bohdana Pilchová, má okolo 180 členov. Venujú sa výlučne svojim členom, organizujú pre nich podujatia spoločenského aj poznávacieho charakteru, napríklad výlety do kaštieľa Antol, na vinobranie do Pezinka, starajú sa o mladých, navštevujú chorých a pripútaných na lôžko, snažia sa uľahčiť si navzájom život a zmierniť svoj zdravotný postih. Ani v tomto roku nevynechali účasť v 3. ročníku vedomostnej súťaže organizovanej spoločne s KD Zem. Kostoľany a členmi družstva NOVID Nováky.

Telovýchovná jednota Slovan Zemianske Kostoľany

Telovýchovná jednota (TJ) Slovan Zem. Kostoľany združuje predovšetkým športovcov a ich priaznivcov a organizátorov. Ich činnosť sa obmedzuje hlavne na zabezpečovanie potrieb futbalového oddielu v troch družstvách – mužov, dorastencov a žiakov, ale pripravujú a zúčastňujú sa turnajov aj mimo oficiálnej futbalovej sezóny, organizujú ich pre športovú verejnosť u nás v obci aj mimo nej. Výbor TJ Slovan vedie prezident Juraj Záhon.

Záujmové združenia

Okrem týchto „masových“ organizácií pracujú v obci menšie združenia, ktoré majú iba niekoľko členov s úzko vymedzeným okruhom záujmov – leteckí modelári, krížovkári a hádankári, kynológovia. Majú dlhú tradíciu a výsledkami svojej práce sa prezentujú na súťažiach aj mimo našej obce.

Hospodárske pomery, obchod a služby

Aj počas celého roka 2009 ekonomiku štátu ovplyvňovala, niekde doslova ochromila prevádzka podnikov a závodov, tak v štátnej aj súkromnej sfére pretrvávajúca hospodárska kríza. Na vlastnej koži a peňaženkách ju pocítili tisíce ľudí, neobišla ani náš región ani našu

obec. Niet oblasti, ktorá by zaznamenala v čase krízy rast, všade sme počúvali o úpadku, obmedzovaní, ba aj zastavovaní výroby zapríčinenom poklesom dopytu a následnom zvyšovaní počtu nezamestnaných.

Najvýznamnejšie závody v našom okolí síce nezastavili prevádzku, ale v problémoch sa ocitli Novácke chemické závody (NCHZ) Nováky, v ktorých pracujú aj naši občania, aj YPOR Zem. Kostofany na výrobu stavebných materiálov. Z menších podnikov a výrobní postihol zánik WALMARK Kamenec p. Vt., ktorý po počiatočnom obmedzení výroby nealkoholických nápojov napokon celkom ukončil ich výrobu a distribúciu práve v letnom období, keď sa očakával ich najlepší odbyt. Na jednej strane si vydýchli obyvatelia Domoviny, ktorí sa permanentne sťažovali na rýchlosť a hluk ťažkých áut s vlečkami v denných aj nočných hodinách, zánik prevádzky však znamenal aj prepustenie pracovníkov, niekoľkých aj z našej obce.

Bez zmien pracujú ostatné podniky a dielne, po požiari v roku 2007 sa nespamätali Zberné suroviny na Ulici 4. apríla, pri ktorom vyhorela hala, kde sa drvili výrobky z plastu a po ňom už majitelia činnosť neobnovili, neupravené zhorenisko odstrašuje svojím vzhľadom a hrozí nebezpečenstvo zrútenia zvyškov krovu a múrov.

Slovenské elektrárne – ENO

Požiar v elektrárni

Dňa 12. januára 2009 v Slovenských elektrárnach – Elektrárni Nováky v Zemianskych Kostofanoch vznikol požiar na pásovom dopravníku uhlia, ktorého dôsledkom bolo vyradenie dvoch blokov elektrárne. Do závodu prišiel v čase havárie aj minister hospodárstva SR Ľubomír Jahnátek a generálny riaditeľ spoločnosti ENEL, ktorá vlastní majoritný podiel Slovenských elektrární Paolo Ruzzini, aby sa oboznámili s rozsahom škôd a plánovanými krokmi na odstránenie následkov požiaru. Škody odhadli asi na 600-tisíc eur a pri hasičských prácach sa striedali hasičské jednotky z ENO, NCHZ a Hasičský zbor z Prievidze. Opätovné spustenie odstavených blokov záležalo od usilovnosti a pracovného nasadenia zamestnancov Hornonitrianskych baní Prievidza (HBP), ktorí pracovali popri domácich pracovníkoch na montáži nových dopravných pásov, takže pri sústredenom úsilí všetkých dosiahla elektráreň plánovaný výkon už o týždeň.

Otvorená elektráreň

Oveľa radostnejšou udalosťou bola akcia pre deti z okolia, ktorú zorganizovali na deň 12. jún 2009 v rámci osláv MDD pod názvom Otvorená elektráreň. Mala niekoľko predelov – kto mal záujem z radov detí, ich rodičov, ale aj bývalých zamestnancov či ďalších záujemcov medzi dospelými, mal možnosť zúčastniť sa prehliadky niektorých priestorov v elektrárni a z odborného výkladu si urobiť predstavu, akým procesom prechádza výroba elektrickej energie.

Futbalové ihrisko TJ Slovan Zem. Kostofany sa zatiaľ zaplnilo deťmi, ktorým zamestnanci ENO a pozvaní hostia umožnili zábavu pri rôznych atrakciách – k dispozícii bol skákací hrad,

šermiari, šmýkačka, maľovanie na tváre, nafukovanie balónikov, vystúpenie speváčky Zdenky Prednej s moderátorom Igorom Adamcom a následná autogramiáda a samozrejme občerstvenie. Na toto zábavné piatkové dopoludnie boli pozvané deti zo základných škôl – domácich Zem. Kostolian, Bystričian, Kamenca p. Vt., Špeciálnej základnej školy z Novák, deti s rôznymi postihnutiami z Domova sociálnych služieb Nový domov z Prievidze, celkom okolo tisíc detí s rodičmi.

Starostovia okolitých obcí a riaditelia pozvaných škôl ako aj zúčastnené deti boli aj svedkami humaného činu – riaditeľ ENO Ing. Eduard Šebök odovzdal šek na 1000 eur Detskému domovu Bojnice.

Porfix

Dlhoročnú, už 50-ročnú, tradíciu si v tomto roku pripomenuli v ďalšom výrobnom podniku na území našej obce – PORFIX pórobetón, a.s. Jeho zamestnanci za tú dobu vytvorili množstvo stavebných kociek, panelov a ďalších výrobkov na báze popolčeka z blízkej elektrárne. Hoci sú výrobcom viac sezónnych výrobkov, vyvážajú ich do všetkých regiónov Slovenska, ba často vidíme aj zahraničné značky áut odvážajúcich stavebný materiál.

Vojenský útvar 1056

Veľmi dobré meno a postavenie v rámci NATO si urobili zamestnanci Vojenského útvaru (VÚ) 1056 umiestneného v katastri obce, predovšetkým chemické laboratória slúžia odborníkom z celého NATO, ale v máji 2009 sa blykli aj zorganizovaním taktického cvičenia vojenských hasičov. Pri plnení stanovených úloh pri likvidácii požiaru, organizovaní evakuácie ľudí aj poskytnutí predlekárskej prvej pomoci preukázali solídnu pripravenosť na riešenie týchto mimoriadnych situácií.

Spomienka na obeť výbuchu vo VOP

Na začiatku marca si pozostalí pripomenuli 2. výročie výbuchu vo Vojenskom opravárskom podniku (VOP) Nováky a prejavili nespokojnosť s predĺžovaním vyšetrovania a určením aj potrestaním vinníkov. Z našej obce zahynuli pri výbuchu dve ženy.

Obchod a služby

V tomto roku v počte obchodov došlo k úbytku – zrušené boli predajne KEY-MÓDA, KOVO v budove zemianskej kúrie v strede obce, neprežila ani predajňa kvetov vo dvore MAKYTY v strede obce otvorená iba v decembri.

Ponuka služieb bola obohatená o novootvorené holičstvo a kaderníctvo v budove zdravotného strediska, ktoré prevádzkuje p. Daniela Sliepková.

Výstavba a zmeny v obci

Aj v roku 2009 pokračovali investície do úpravy chodníkov v obci – tentoraz prebehla rekonštrukcia chodníka smerom na cintorín, pretože bol príliš úzky a v čase dažďa sa na ňom z dôvodu nerovného povrchu tvorili rozsiahle kaluže. Práca bola dokončená v mesiaci decembri firmou NOKSTAV, s.r.o. Zem. Kostolany.

V jarných mesiacoch boli vybudované ďalšie deliace ostrovčeky na štátnej ceste v dolnej

časti Ulice 4. apríla.

Väčšiu aktivitu sme v roku 2009 zaznamenali na strane úprav a opráv interiérových častí významných objektov v obci – domu kultúry, kaštieľa a základnej školy. V dome kultúry SNP prišlo v júli na rad východné krídlo budovy – staré závadné okná na knižnici, kancelárii a v šatniach boli vymenené za plastové, čím boli v celej budove odstránené najväčšie úniky tepla. V jesenných mesiacoch začala firma ARD –STAV Ľuboš Šuniar s rekonštrukciou šatní, aj priestory bývalej kulisárne prešli zmenou a vznikla nová účelná miestnosť – skúšobný priestor pre nácviky tanca. Firma VYSTA nova, s.r.o. Prievidza urobila konečnú úpravu fasády domu kultúry s výmenou dreveného obloženia pod oknami, nových obkladov sokla a čelných vstupných priestorov. Severné steny tejto budovy boli následne zateplené a do knižnice zakúpili nový nábytok aj svietidlá.

Prázdninové obdobie prinieslo voľno žiakom zo základnej školy, ale potom nastúpili do vyprázdnených priestorov robotníci, ktorí sa pustili do výmeny radiátorov a pracovníci firmy Skloštúdio GERAT Ráztočno, aby rozmontovali a odviezli farebnú vitráž z vestibulu školy, pretože bola z vnútornej aj vonkajšej strany značne poškodená.

Počas prázdnin sa pracovalo aj v materskej škole, kde firma NOKSTAV, s.r.o. Zem. Kostoľany prerábala spálne, kuchyňu a sklady.

Asi najväčšou investíciou bola oprava strechy na renesančnom kaštieli v strede obce, ktorá už bola v dezolátnom stave a na mnohých miestach v čase dažďov pretekala. Pracovníci firmy Jozefa Gašpara z Ostratíc začala s demoláciou starej strechy v auguste, práce pokračovali postavením nového krovu a jeho pokrytím aj v septembri, októbri, následne aj s výmenou strechy – krovu a krytiny – na príľahlej zemianskej kúrii. Týmto sa začalo s obnovou celého kaštieľa a čakáme, že jeho opravy budú pokračovať aj vo vnútorných priestoroch.

Okrem týchto rozsiahlych prác sa samozrejme vykonalo množstvo ďalších – zateplenie a nové omietky na budove obecných dielní, oprava chodníka Pod horou, inštalácia nových svietidiel v parku spolu s rekonštrukciou elektroinštalácie, výmenou odkvapov a žlabov v ZŠ.

Pretože obec má veľa zelených plôch vysadených rôznymi drevinami, mnoho úsilia musia pracovníci obce vynaložiť na jej udržiavanie, ošetrovanie a kosenie trávnikov na všetkých verejných priestranstvách.

Doprava a spoje

Hromadná doprava

Vo verejnej hromadnej doprave nedošlo počas roka 2009 k podstatným zmenám, platí stav z predchádzajúcich rokov, nezmenila sa ani výška cestovného. V harmonograme vlakovej aj autobusovej dopravy sa zmenili odchody a príchody spojov len nepatrne. Túto formu prepravy využívajú ľudia cestujúci za prácou, zdravotníckym ošetrením či obchodmi, no v dnešnej dobe je možno ešte populárnejšia a častejšia doprava individuálna.

Individuálna doprava

Vlastniť auto sa dnes stalo už nevyhnutnosťou a nie je vzácnosťou, ak rodina vlastní i viac áut, najmä ak ide o podnikateľov alebo rodinu s viacerými dospelými členmi. Tým sa ale zahusťuje cestná doprava, a tak 1. februára 2009 vošiel do platnosti nový cestný zákon, ktorý sprísňuje pravidlá pohybu po cestných komunikáciách.

Zákon prikazuje celoročné svietenie pre všetky druhy motorových vozidiel, maximálna rýchlosť v uzavretej obci je stanovená na 50 km/h a na diaľnici na 130 km/h. Od 1. marca 2009 je povinná autolekárnica podľa novej vyhlášky ministerstva zdravotníctva, ktorá prikazuje nielen druh zdravotníckeho materiálu, ale aj kartu s pokynmi, čo treba urobiť pri úrazoch.

Za prekročenie rýchlosti a ďalšie priestupky hrozia vodičom vyššie pokuty ako doteraz. Zákon stanovuje aj povinnosti pre cyklistov – povinné prilby a reflexné oblečenie pri cestách mimo obce, pre deti na bicykli je na hlavnej ceste povinný sprievod dospelého. Možno úsmevnou, ale už aj realizovanou novinkou pre cyklistov je jazda na bicykli bez alkoholu, takže na cyklistov sa na cestách hľadí ako na iných účastníkov cestnej premávky.

Výstavba ostrovčekov

Príspevkom k zlepšeniu bezpečnosti na cestách v našej obci okrem nainštalovania radarov s ukazovateľom rýchlosti na začiatku obce bolo aj vybudovanie deliacich ostrovčekov na dvoch miestach v obci – pred obecným úradom a pri autobusovej zastávke v strede obce. Ostrovčeky majú spomaliť rýchlosť nezodpovedných šoférov cez stred obce, čo sa naozaj aj podarilo, ale viackrát sa už stalo, že rozbehnuté autá neskoro reagovali na prekážku, na ostrovčeky narazili a poškodili ich. (Vid' kap. Mimoriadne udalosti)

Káblový rozvod

V mesiacoch máji, júni prebiehala v obci rekonštrukcia káblových rozvodov, k čomu sa zaviazala firma VARES Banská Bystrica pri preberaní majetku pred štyrmi rokmi. Televízny signál často vypadával, na niektorých televíznych staniciach bol nekvalitný príjem, čo oprávnené kritizovali abonenti. Sieť pripojenia bola už zastaralá, bolo ju treba modernizovať.

Sociálne pomery

Zamestnanosť

Už v minulom roku sa začali prejavovať dôsledky hospodárskej krízy, jedným z dôsledkov bolo zvyšujúce sa percento nezamestnaných aj v našej obci. Pribúdali noví nezamestnaní zo všetkých odborov a profesií, ktorí mali veľký problém opätovne sa zamestnať. Prepúšťali aj podniky, ktoré len pred niekoľkými rokmi robili náborov pracovníkov pri rozbehu výroby. Nezamestnaní končia na úradoch práce, v lepšom prípade sa pokúšajú začať s podnikaním. Štát v záujme podpory tých, ktorí sa rozhodnú pre takýto krok, poskytuje rôzne formy finančného príspevku. Zamestnávateľ môže dostať príspevok na vytvorenie

pracovného miesta, na jeho udržanie, ďalšie úľavy sa týkajú ekonomických a daňových otázok. Zamestnanec má pri nižšej mzde nárok na poberanie príspevku k mzde, môže dostať aj príspevok na samostatnú činnosť a na dochádzku za prácou.

Podľa údajov z Úradu práce v Prievidzi sa v roku 2009 v našej obci nezamestnanosť dostala na úroveň 10,26 %, keď bez práce zostalo 90 ľudí, z toho 38 žien. Najviac ich bolo v skupine 36 – 39 rokov, najmenej do 19 rokov, keďže ide prevažne o študentov či absolventov stredných škôl.

Zákon o sociálnych službách

Dňa 1. januára 2009 vstúpil do platnosti nový zákon o sociálnych službách. Upravuje niektoré náležitosti pri poskytovaní opatrovateľských služieb v domácnosti osôb odkázaných na starostlivosť inej osoby aj opateru v sociálnych zariadeniach v pôsobnosti obcí a VÚC. Vymedzuje okruh osôb, ktoré môžu byť zaradené medzi opatrovateľov, aj výšku finančného príspevku pre tieto osoby.

Naši občania využívajú služby opatrovateľiek na polovičný úväzok. Dochádzajú k nim do rodín, pomáhajú im pri osobnej hygiene, návšteve lekára, vedení domácnosti, prinášajú obedy, chodia na zdravotné prechádzky, vykonávajú činnosti, na ktoré nie sú títo postihnutí spôsobilí. Výhodou tohto spôsobu opateru je to, že zdravotne postihnuté osoby môžu žiť vo svojich domácnostiach, kde majú svoj zaužívaný denný stereotyp. Opatrovanie za úhradu môžu vykonávať aj rodinní príslušníci.

Ak zdravotne postihnutá osoba potrebuje celodennú starostlivosť a v jeho okolí nie je osoba, ktorá by ju vykonávala, nasleduje druhá možnosť – umiestnenie v domove sociálnych služieb. Poplatky v domovoch sú rôzne, závisí od toho, či ide o súkromné zariadenie alebo verejné – patriace obci, mestu alebo VÚC. Naši obyvatelia, odkázaní na sociálnu pomoc, môžu o ňu požiadať obec a jej orgány rozhodnú, akú pomoc poskytnú a v ktorom zariadení bude umiestnený. V našej obci nie je problém umiestniť žiadateľa, pretože domov dôchodcov, ktorého zriaďovateľom je VÚC Trenčianskeho kraja, sídli priamo v obci, umiestnení občania teda nemusia meniť trvalý pobyt, žijú v známom prostredí, majú blízko k rodine a známym.

Domov dôchodcov spravuje nezisková organizácia Stredisko sociálnych služieb Kanianka.

Zdravotníctvo

Prístup našich obyvateľov k zdravotnej starostlivosti sa v roku 2009 nezmenil, trochu komplikovanejšiu situáciu majú pacienti z ambulancie MUDr. Bezákovej, keďže táto lekárka odišla natrvalo pracovať do Prievidze. Jej pacientov ošetruje MUDr. Ivan Šiška, ktorý dochádza z Partizánskeho a ordinačné hodiny má dosť nepravidelné, v čase jeho neprítomnosti vybavuje agendu pacientov len zdravotná sestra. Pacientom to nevyhovuje, viacerí sa presunuli k iným lekárom. V obsadení detskej a stomatologickej ambulancie nedošlo k zmene. V mimoordinačných hodinách majú občania možnosť obrátiť sa na nepretržitú pohotovostnú lekársku službu v Novákoch, alebo v urgentných prípadoch

poskytne pomoc rýchla zdravotná služba, najbližšia bola zriadená v júni v Novákoch presťahovaním stanice z Nitrianskeho Rudna.

V budove zdravotného strediska je aj lekáreň, ktorá ponúka široký výber liekov na lekárske predpis okrem špeciálne pripravovaných, aj zdravotnícky materiál a lieky bez predpisu.

Ostatné priestory v budove zdravotného strediska obec prenajíma podnikateľom na rôzne ne zdravotnícke účely.

Obyvatelia

Štatistické údaje za rok 2009 o počte obyvateľov našej obce hovoria, že k 31. 12. 2009 mala 1724 občanov, z toho 836 mužov a 888 žien. Osobitnú pozornosť si vždy zasluhujú tí, ktorí pribudli do nej narodením, v roku 2009 sme privítali 12 novorodencov, z nich bolo 6 dievčat a 6 chlapcov. Naopak, do knihy úmrtí pribudlo za príslušný rok 19 zápisov, medzi nimi aj najstarší občan Viktor Lobôtka vo veku úctyhodných 97 rokov, ktorý posledné roky prežil v miestnom domove dôchodcov, a traja občania vo veku málo nad 50 rokov.

Vedenie obce si osobitne váži život a prácu občanov, ktorým poďakuje pri príležitosti okrúhlych životných jubileí nad 65 rokov veku, kedy si už veľká väčšina z nich užíva zaslúžený dôchodok. Do obradnej miestnosti ZPOZ sú preto pozývaní títo jubilanti v štvrtročnom intervale, kde si vypočujú gratuláciu a vystúpenie od malých detí – žiakov ZŠ, cez recitátorky, speváčky a ďalších členov ZPOZ až po p. starostku, ktorá sa im prihovrá ako popredná predstaviteľka obce. V prípade, že sa pre imobilitu nemôžu obradu v kaštieli obce zúčastniť osobne, členky ZPOZ a starostka obce navštívia jubilantov v ich domácnostiach, v tomto roku sa rozhodli navštíviť jubilantov aj v domove dôchodcov. Najstaršou obyvateľkou Zemianskych Kostolian je Anastázia Hudecová, má 97 rokov. Ján Macho má 94 rokov, Štěpánka Smatanová 91 rokov a okrúhlych 90 rokov dovърšili v roku 2009 Vilma Matová, Jozef Tunega a Ing. Štefan Porubský.

Výpomoci

Aj v tomto roku bolo poskytnutých niekoľko výpomocí z rozpočtu obce pre našich občanov – pri narodení dieťaťa s trvalým pobytom rodičov v Zem. Kostolianoch dostávajú jednorazový príspevok 165,96 eur. V októbri, ktorý je Mesiacom úcty k starším ľuďom, dostávajú občania nad 80 rokov do domácností poukážky na nákup potravinárskych výrobkov v hodnote 7 eur (210,88 Sk). Roznášali ich členovia komisie pre sociálne veci, školstvo, kultúru a šport pri OZ.

Nový zákon o sociálnych službách už neobsahuje ďalšie formy výpomoci, na ktoré boli občania zvyknutí, a tak dňa 24. júna 2009 vošli do